

правильно розуміти їхні відмінності, бути толерантними до інших, уміти підтверджувати своїми особистими справами та словами культурний плюралізм. Перспективою подальших розвідок у даному напрямку вважаємо дослідження особливостей підготовки майбутніх учителів початкових класів до взаємодії з батьками в умовах полікультурного регіону.

Список використаних джерел

1. Гончаренко Л., Зубко А., Кузьменко В. Розвиток полікультурної компетентності педагогів загальноосвітніх навчальних закладів: навчальний посібник, ред. В. Кузьменко, Херсон. 2007. 276 с.
2. Гуренко О. І. Полікультурна освіта в Україні: до сутності поняття. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/160>
3. Кузьменко В. В., Гончаренко Л. А. Формування полікультурної компетентності вчителів загальноосвітньої школи: Навчальний посібник. Херсон: РІПО, 2006. 92 с.
4. Ліненко А. Ф. Готовність – як передумова творчої педагогічної діяльності. *Формування творчої особистості вчителя для оновленої національної школи* : в 2 ч. Умань : УДПІ, 1993. Ч. 1. С. 104–105.
5. Прокопів Л. М. Особливості підготовки сучасного вчителя для роботи у сільській малочисельній школі у класичному університеті. *Педагогічна освіта і наука в умовах класичного університету: традиції, проблеми, перспективи*: у 3-х т. Т.3 : зб. наук. праць. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. С. 68–75.

Лариса Банкул

доцент кафедри образотворчого та музичного мистецтва
Ізмаїльський гуманітарний університет

Христина Карайван

студентка 3 курсу спеціальності «Середня освіта.
Музичне мистецтво»
Ізмаїльський гуманітарний університет
м. Ізмаїл

МОЖЛИВОСТІ МУЗИКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОГО НАПРЯМУ

Автори піднімають питання щодо можливості музики для розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців

мистецького напрямку, розкриває основні групи механізмів творчої діяльності.

Ключові слова: професійна компетентність, мистецький напрям.

Серед прогресивних ідей педагогічної науки XXI століття істотне місце займає проблема професійної компетентності майбутніх фахівців мистецького напрямку, її головний зміст – постійне творче оновлення, розвиток і вдосконалення знань. Сфера освіти постійно модернізується, з'являються різновиди інноваційних педагогічних технологій, зростає рівень вимог до сучасного фахівця.

Поняття «компетенція», «компетентність» трактують, як динамічну комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та навчальну діяльності [1, с.123]. При цьому, компетентність передбачає не стільки обсяг знань і досвіду, скільки вміння актуалізувати накопичені знання і в потрібний момент використовувати їх у процесі реалізації професійних функцій.

Основною метою професійної освіти є підготовка кваліфікованого працівника, який вільно володіє своєю професією та постійно прагне до професійного зростання. Сьогодні дослідники (А.°Бусигіна, Н.°Кузьміна, О.°Щербакова та інші) говорять про інтегративний характер компетентності, про взаємозв'язок її компонентів: змістовного, діяльнісного і особистісного. Але наявність цих компонентів, отриманих у процесі навчання, не дають «сформувати» компетентного фахівця, оскільки компетентність формується на основі створення власного практичного досвіду і його ретельного аналізу.

Під педагогічною компетентністю розуміють готовність і здатність педагога до вирішення педагогічних завдань. А.°Маркова виділяє компетентності, що можуть на наш погляд, характеризувати психолого-педагогічну і навіть професійну компетентність педагога. Творчу компетентність фахівця ми визначаємо як готовність і спроможність педагога вирішувати типові, неординарні педагогічні завдання нестандартними способами і прийомами в залежності від ситуації. Основними складовими творчої компетентності фахівця мистецького напрямку є: дослідницька, інноваційна і креативна

компетенції, так як пошукова діяльність, допитливість розуму характеризують саме творчу особистість, яка володіє для цього необхідним потенціалом, креативністю. Виходячи з розуміння креативності, як здатності дивуватися і пізнавати, вміння знаходити рішення в нестандартних ситуаціях, М.°Кашапов виділяє такі основні групи механізмів творчої діяльності:

1) творча активність, фантазія;

2) саморозкриття через сходження особистості до «ідеального Я», позитивне переструктурування свого досвіду – від інтуїції через вербалізацію до формалізації;

3) пошук невідомого за допомогою механізму «аналіз через синтез», асоціативного механізму, евристичних прийомів і методів (переформулювання вимог завдання, розгляд крайніх випадків, блокування складових, аналогія);

4) механізм творчої рефлексії.

Основу даного механізму творчої діяльності фахівця мистецького напрямку становить взаємозв'язок зовнішнього (предметного) і внутрішнього (модельного) планів дій [2, с. 344].

У структурі креативної компетентності фахівця мистецького напрямку виділяють такі якості: здатність до творчості, до вирішення проблемних задач, винахідливість, гнучкість і критичність розуму, інтуїцію, самотутність і впевненість у собі; здатність ставити та вирішувати нестандартні задачі, здатність до аналізу, синтезу і комбінування, спроможність до переносу досвіду тощо. У науковій творчості інтуїція допомагає народженню гіпотез, здатності бачити проблему, її фон, встановлювати зв'язки з іншими проблемами, формулювати гіпотези, знаходити критерії зміни досліджуваних явищ, описувати і синтезувати наукові факти, знаходити їм місце в теорії.

Особистісно-творчий компонент компетентності фахівця мистецького напрямку передбачає наявність професійної самосвідомості, самопізнання і самооцінки, музикально-творчого мислення, саморегуляції, саморефлексії, самореалізації і самоствердження. Професійна самосвідомість забезпечує психологічний самоконтроль педагога, підтримуючи таким чином чіткість і напруженість інтелекту, а також сприяє соціальній детермінованості творчої педагогічної діяльності. Самопізнання, як процес розкриття особистістю себе і своїх потреб, інтересів,

здібностей, супроводжує людину протягом усього її життя. Самостереження, самоаналіз і саморефлексія не залежать від віку, досвіду, кваліфікації людини. Творче самопізнання передбачає пізнання себе через творіння, розкриття і розвиток творчих можливостей. Здатність мислити креативно допомагає педагогу активно перетворювати інформацію, виходити за межі часових параметрів музично-педагогічної реальності. Розвиток креативного мислення фахівця мистецького напряму забезпечує глибоке проникнення в зміст інформації, переломлює знання і способи діяльності через призму його власного професійного досвіду та допомагає знаходити особистісний сенс професійної діяльності. Саморегуляція, як вольовий прояв, неможливий без таких професійних якостей особистості, як ініціативність, самостійність, відповідальність, вміння організовувати, контролювати, аналізувати й оцінювати власну поведінку відповідно до спонукань, мотивів. Саморефлексія допомагає педагогу уявити учня не тільки об'єктом, але і суб'єктом педагогічного процесу, зрозуміти суть цих відносин.

Самоствердження забезпечується прагненням зайняти певний соціальний статус і відповідним проявом реалізувати себе в діяльності. У процесі професійного самоствердження фахівець оцінює свої творчі сили, здібності, які відповідають професійній діяльності. Самореалізація здійснюється при наявності внутрішньої потреби фахівця в активному творчому розвитку. Саморозвиток служить способом постійного особистісного творчого збагачення музично-педагогічними цінностями, новими технологіями педагогічної діяльності [3, с. 213].

Таким чином, компетентність фахівця мистецького напряму являє собою синкретизм основних її компонентів, і в той же час характеризується конкретними компетенціями, інтеграційними новоутвореннями, що забезпечують зростаючий рівень професіоналізму особистості в цілому.

Список використаних джерел

1. Грибкова О. Теорія і практика формування професійної культури педагога. К. : Слово, 2010. С. 123.
2. Хазеєва І. Компетенції в музичній освіті: тенденції, проблеми, перспективи. Нижнєвартовськ, 2011. С. 334.
3. Шадриков В. Нова модель фахівця: інноваційна підготовка. Житомир: Мова, 2004. С. 213.